

Αλ Καπόνε, ο γκάνγκστερ που κατάγγελλε τη διαφθορά

Ο Αλφόνσος Καπόνε, ο διαβόητος Αμερικανός γκάνγκστερ, γεννήθηκε στις 17 Ιανουαρίου 1899, στο Μπρούκλιν της Νέας Υόρκης. Στο σχολείο έγινε κολλητός του Τζον Τόριο, αρχηγού μιας μαθητικής συμμορίας. Παντρεύτηκε μια Ιρλανδή και δούλεψε γορίλας σε μπαρ προτού να μετακομίσει στο Σικάγο, όπου τον κάλεσε ο Τόριο το 1924, όταν αποφάσισε να αποσυρθεί μετά από μια απόπειρα κατά της ζωής του. Ο Καπόνε ανέλαβε την οργάνωσή του και εξολόθρευσε τις αντίπαλες ιρλανδικές, πολωνικές και εβραϊκές συμμορίες. Στη διάρκεια της ποταπαγόρευσης έκανε τεράστια περιουσία από το λαθρεμπόριο οиноπνευματωδών. Τον ενδιέφερε πολύ η δημόσια εικόνα του και γι' αυτό συνήθιζε να οργανώνει τακτικές συναντήσεις με δημοσιογράφους.

Ήταν άλλωστε δημοφιλέστατος στο Σικάγο: Όχι μόνο επειδή τροφοδοτούσε με αλκοόλ τα παράνομα μπαρ της πόλης αλλά και γιατί συντηρούσε εστιατόρια όπου έτρωγαν δωρεάν οι άνεργοι και διοργάνωνε γιορτές για τους φτωχούς της «Λιτλ Ίταλι» (της «Μικρής Ιταλίας»). Ικανότατος οργανωτής και πολιτικός, στα 32 του χρόνια διέθετε μια πραγματική αυτοκρατορία που απαιτούσε 200.000 δολ. την εβδομάδα για να συντηρήσει τη στρατιά των εργαζομένων γι' αυτόν.

Η συνέντευξη που ακολουθεί δόθηκε τον Αύγουστο του 1931 στον δημοσιογράφο Κορνήλιο Βάντερμπιλτ (1898 - 1974), ανταποκριτή του περιοδικού Liberty και διάσημο για τις συνεντεύξεις του με προσωπικότητες της εποχής όπως ο Μουσολίνι, ο Πάπας Πίος ΣΤ', ο πρόεδρος Χούβερ, ο Χίτλερ, ο Στάλιν. Πρόκειται για μια συγκλονιστική συνέντευξη, στην οποία ο Καπόνε εμφανίζεται εμπνευσμένος από τα φασιστικά πρότυπα να παραληρεί κατά των κομμουνιστών και των κεφαλαιοκρατών, θεωρώντας τον εαυτό του έντιμο πλην θύμα της διαφθοράς ενός ξεπουλημένου συστήματος: ο πιο διαβόητος παράνομος της Αμερικής καταγγέλλει την παρανομία.

Επειδή το όνομα του Καπόνε είχε εμπλακεί σε απαγωγές δυο δημοσιογράφων, πριν να τον επισκεφτεί, ο Βάντερμπιλτ πήρε τα μέτρα του: άφησε ένα σημείωμα σε υπάλληλο του ξενοδοχείου Λέξινγκτον όπου συνάντησε τον Καπόνε, δίνοντάς του οδηγίες να το ανοίξει αν μέχρι κάποια συγκεκριμένη ώρα δεν είχε εμφανιστεί. Η συνέντευξη κράτησε πολύ ώρα κι όλα πήγαν τόσο καλά που Βάντερμπιλτ και Καπόνε κανόνιζαν ένα δείπνο για την επόμενη εβδομάδα, όταν ακούστηκε το τηλέφωνο. Ο Καπόνε σήκωσε το ακουστικό και είπε στον Βάντερμπιλτ: «Είναι η αστυνομία. Λένε ότι σε απήγαγα».

- Η αστυνομία σας κυνηγά, αλλά οι φτωχοί δε δείχνουν να συμμερίζονται το μένος της εναντίον σας.

«Οι άνθρωποι σαν κι εμάς πρέπει να βάλουμε το χέρι βαθειά στην τσέπη, αν θέλουμε να επιζήσει ο κοσμάκης. Πέρσι τάζα 350.000 ανθρώπους κάθε μέρα. Ο φετινός χειμώνας θα είναι χειρότερος. Δεν μπορούμε να περιμένουμε τίποτε απ' το Κογκρέσο ή τον κύριο Χούβερ. Πρέπει να συνεισφέρουμε, ώστε να γεμίσουν οι κοιλιές των πεινασμένων και να ζεσταθούν τα κορμιά τους. Ξέρετε ότι η Αμερική βρίσκεται στο χείλος της κοινωνικής επανάστασης; Ο μπολσεβικισμός βρίσκεται προ των πυλών. Δεν πρέπει να του επιτρέψουμε να εισέλθει. Πρέπει να οργανωθούμε εναντίον του και ενωμένοι να αντισταθούμε».

Μου φαινόταν αδιανόητα όσα άκουγα. Εκεί μπροστά μου, πίσω από ένα πολυτελέστατο γραφείο, καθόταν ο πιο διαβόητος από τους Αμερικανούς γκάνγκστερς: ψηλός και παχύς σαν αρκούδα, με ένα σαγηνευτικό χαμόγελο και κοιλιά τραπεζίτη, μου έκανε κήρυγμα περί ελευθερίας.

- Πιστεύετε στ' αλήθεια ότι κινδυνεύουμε από τον κομμουνισμό κι όχι από την ανεργία και την ύφεση;

«Πρέπει να κρατήσουμε ακέραια την Αμερική, απαλλαγμένη από τη διαφθορά. Αν οι μηχανές αφήνουν χωρίς θέσεις εργασίας τους εργάτες, πρέπει να βρούμε άλλη δουλειά να τους δώσουμε, να τους βάλουμε να καλλιεργήσουν ξανά τα χωράφια, ή ο,τιδήποτε άλλο. Πρέπει να τους φροντίσουμε στην περίοδο της αλλαγής. Να τους κρατήσουμε μακριά από τα συνθήματα και την προπαγάνδα των κόκκινων, να εξασφαλίσουμε ότι το μυαλό τους θα παραμείνει υγιές».

- Προς το παρόν πάντως, ο εισαγγελέας του Σικάγο, ο Πατ Ρος, εσάς θέλει να συλλάβει.

«Ο Πατ είναι θαυμάσιος, αλλά του αρέσει πολύ να βλέπει το όνομά του στα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων. Το κακό είναι ότι δέχομαι περισσότερες επικρίσεις για πράγματα που δεν έχω κάνει παρά αναγνώριση για όσα πράγματι θετικά κάνω. Και από πάνω έχω όλους

αυτούς τους δημοσιογράφους... λες και εγώ ευθύνομαι για όλα τα εγκλήματα που γίνονται στη χώρα».

- Ποιοι ευθύνονται τελικώς για την κατάντια της χώρας;

«Σήμερα κανείς δε σέβεται τίποτε. Πριν, πιστεύαμε στην αρετή, την τιμή, την αλήθεια και το νόμο. Είχαμε 12 χρόνια μπροστά μας για να ορθοποδήσουμε και κοιτάξτε σε τι χάος μετατρέψαμε τη ζωή μας. Ψήφισαν την ποτοαπαγόρευση. Κι όμως σήμερα παρελαύνουν καθημερινά στα παράνομα μπαρ περισσότεροι από όσοι μέσα σε έναν χρόνο πριν από την ψήφιση του νόμου. Μπορεί να παραβαίνουν το νόμο αλλά στην πλειοψηφία τους δεν είναι κακοί άνθρωποι κι ούτε βεβαίως εγκληματίες».

- Και σεις παρανομείτε.

«Πριν από 16 χρόνια, έφτασα στο Σικάγο με 40 δολάρια στην τσέπη. Τρία χρόνια αργότερα είχα παντρευτεί. Εξακολουθώ να είμαι παντρεμένος και αγαπώ βαθιά τη γυναίκα μου. Έπρεπε να κερδίσουμε τη ζωή μας. Δε μου φαινόταν δίκαιο να απαγορεύουν σε οποιονδήποτε να μπορεί να αποκτήσει ό,τι επιθυμούσε. Η ποτοαπαγόρευση μου φαινόταν, και εξακολουθεί να μου φαίνεται, ένας άδικος νόμος. Κι έτσι ήταν φυσικό να οδηγηθώ στην παρανομία και φαντάζομαι ότι εδώ θα παραμείνω μέχρι να καταργηθεί ο νόμος. Κι όταν αυτό θα γίνει, δεν θα την έχω άσχημα, γιατί έχω οργανώσει άλλες δουλειές. Η ποτοαπαγόρευση εκπροσωπεί λιγότερο από το 35% των εσόδων μου. Και καθώς δεν θα χρειάζεται να δουλεύουμε παράνομα, θα εξοικονομήσω τεράστια ποσά από μισθούς».

- Πιστεύετε ότι μέχρι τότε θα μπορέσετε να κρατήσετε τη συνοχή της τεράστιας οργάνωσής σας;

«Όσοι δε σέβονται τίποτε, τιθασεύονται με το φόβο. Γι' αυτό στήριξα στο φόβο την οργάνωσή μου. Όσοι δουλεύουν για μένα είναι πιστοί, όχι τόσο λόγω των χρημάτων που βγάζουν αλλά γιατί ξέρουν τι θα μπορούσε να τους συμβεί αν με προδώσουν. Οι επιδρομές των αρχών στα παράνομα μπαρ δεν τρομοκρατούν κανέναν, αλλά ξέρετε κάποιον που να μη φοβάται όταν τον πάρεις να τον κάνεις μια βόλτα; Η κυβέρνηση απειλεί τους παράνομους με φυλακή κι αυτοί γελούν και προσλαμβάνουν καλούς δικηγόρους και γλιτώνουν εκτός κι αν δεν διαθέτουν αρκετά λεφτά, οπότε μπορεί να βρεθούν για λίγο στη φυλακή».

- Δηλαδή, όσοι παρανομούν δεν πρέπει να καταδικάζονται;

«Εμείς το μόνο που κάνουμε είναι να πουλάμε αλκοόλ. Υπάρχουν άλλοι που θα έπρεπε να ήταν στις φυλακές. Οι διεφθαρμένοι τραπεζίτες που δέχονται λεφτά, τα οποία οι πελάτες τους έχουν κερδίσει με τον ιδρώτα του μετώπου τους, για να τους δώσουν μετοχές, που ξέρουν ότι δεν έχουν κανένα αντίκρισμα, θα ήταν καλύτεροι ένοικοι των σωφρονιστικών ιδρυμάτων από τους φτωχούς που κλέβουν για να ταΐσουν τη γυναίκα και τα παιδιά τους. Γνώρισα κάποτε έναν εκδότη κι έναν τραπεζίτη που πουλούσαν μετοχές χωρίς αξία σε ανύποπτους ανθρώπους. Η τράπεζα κατέρρευσε, αλλά οι τύποι ενθάρρυναν τους πελάτες τους να πάρουν όσα λεφτά είχαν περισώσει και να τα καταθέσουν σε τράπεζα φίλων τους: λίγες μέρες αργότερα, και η άλλη τράπεζα χρεοκόπησε. Πήγε κανένας τους φυλακή; Όχι. Και οι δυο βρίσκονται ανάμεσα στους πιο εξέχοντες πολίτες της Φλόριντα».

- Εσάς όμως σας σέρνουν στα δικαστήρια.

«Ναι. Θα δικαστώ για φοροδιαφυγή. Μου πρότειναν μάλιστα έναν διακανονισμό, αν ομολογούσα ένοχος. Αλλά ήταν μια παγίδα που μου είχαν στήσει κι έτσι αποφάσισα να πάω στο δικαστήριο αρνούμενος όλες τις κατηγορίες. Όταν όμως προχθές δημοσιεύτηκε ότι ένας γνωστός βιομήχανος είχε φοροδιαφύγει 55.000 δολάρια η εφημερίδα έσπευσε την επομένη να διαψεύσει την είδηση λέγοντας πως πρόκειται περί λάθους. Είναι όλοι τους τόσο απεχθείς όσο κι οι διεφθαρμένοι πολιτικοί. Το ξέρω από πρώτο χέρι. Εδώ και πολύ καιρό τους τρέφω και τους ντύνω. Προτού μπω σ' αυτή τη δουλειά, δεν μπορούσα να φανταστώ πόσους ξεδιάντροπους με κουστούμια θα συναντούσα. Η διαφθορά βασιλεύει στη σύγχρονη αμερικανική ζωή. Είναι ο νόμος που αντικαθιστά το νόμο. Οι έντιμοι νομοθέτες του Σικάγο μετριοούνται στα δάχτυλα. Σε τελική ανάλυση, αν δεν μας αφήνουν να κερδίσουμε τη ζωή μας με μια έντιμη δουλειά, με κάτι πρέπει να επιβιώνουμε».

- Υπάρχει ελπίδα για την Αμερική;

«Η οικογένεια είναι ο βασικός μας σύμμαχος. Όταν η τρέλα που δέρνει τον κόσμο καταλαγιάσει, θα το καταλάβουμε ως έθνος. Όσο ισχυρότερη είναι η οικογενειακή μας ζωή, τόσο ισχυρότερο είναι και το έθνος. Όταν στο σπίτι μας μπαίνουν ξένοι, τους διώχνουμε. Όσοι μισούν την οικογένεια θα έπρεπε να διαπομπευτούν γυμνοί και πασαλειμμένοι με πίσσα και πούπουλα για να παραδειγματιστούν οι όμοιοί τους. Είμαι πατριώτης, δε θέλω να

δω να γίνονται στάχτη τα θεμέλια της χώρας μου. Όταν η ποτοαπαγόρευση καταργηθεί, θα υπάρχει λιγότερο ενδιαφέρον για τον έλεγχο των γεννήσεων και τότε η Αμερική μπορεί να γίνει τόσο ισχυρή όσο και η Ιταλία. Στα χέρια ενός Αμερικανού Μουσολίνι, αυτή η χώρα θα κατακτούσε το κόσμο".

Τον Οκτώβριο του 1931, δυο μήνες μετά τη συνέντευξη, ο Αλ Καπόνε καταδικάστηκε σε 11 χρόνια φυλακή, τη μεγαλύτερη εκείνη την εποχή ποινή που δόθηκε για φοροδιαφυγή. Πέρασε από διάφορες ομοσπονδιακές φυλακές - ακόμη και από το διάσημο Αλκατράζ - όπου ταπεινώθηκε και δέχτηκε τις επιθέσεις των άλλων κρατούμενων. Το 1940, του διέγνωσαν νευροσύφιλη και τον αποφυλάκισαν. Πλούσιος ακόμη, αποσύρθηκε στην έπαυλή του στο Μαϊάμι, όπου λίγα χρόνια αργότερα (25 Ιανουαρίου 1947) πέθανε σε ηλικία 48 ετών.

(Εθνος, 30 Σεπτεμβρίου 1997) (τελευταία επεξεργασία, 19.2.2009)